
BRUKSRETTSYTELSE STANGE ALMENNING 2018

Her følger en oppstilling på hvilke produkter og prosjekter man kan få Bruksrettsytelser på. Bruksreglene er gitt med hjemmel i Lov om bygdeallmenninger av 19. Juni 1992 (finnes på www.lovdata.no) og bruksregler for Stange Almenning av 1997. Retningslinjer for bruksretten i Stange Almenning er gjengitt i slutten av heftet.

Innhold

Prinsipper for behandling og utbetaling av ytelser	2
Utbetaling av ytelse	2
Satser for bruksrettsytelser	4
Nybygg driftsbygning	4
Vedlikehold driftsbygninger	4
Nybygg boliger og garasje	5
Vedlikehold boliger og garasje	6
Andre produkter	6
Retningslinjer for bruksrett i Stange Almenning	7
Vedlikehold bolig	7
Nybygg bolig	7
Kårbolig og arbeiderboliger	7
Driftsbygninger	8
Gjenoppbygging etter brann og naturkatastrofer	8
Annen bebyggelse	8
Terrasser	8
Bruksberettiget eiendom der eier/bruker ikke er bosatt	9
Eiendom uten hus	9
Retningslinjer for oppsetting av gjerde mot Romedal og Stange Almenninger der almenningene har tatt på seg å dekke halv gjerdekostnad	9
Tilskudd	10
Prinsipper for tilbakebetaling av ytelse	10
Prinsipper for beregning av beløp som kreves tilbakebetalt	10
Beregningsmodell for vurdering av husdyrhold som det gis bruksrettsytelser til	10
Produksjonsevne på jordbruksareal:	10
Eksempler på beregninger ut fra gardens jordbruksmessige behov	11

PRINSIPPER FOR BEHANDLING OG UT BETALING AV YTELSER

Det er den bruksberettigedes eget ansvar å sette seg inn i gjeldende regler og retningslinjer for utøvelse av bruksrett. Alle ytelser utbetalt på feil grunnlag skal tilbakebetales i sin helhet. Misbruk medfører inndragning av bruksretten i inntil 5 år.

Bruksrettsytelser skal som hovedregel utbetales pr. m² eller m³. I de få unntakene hvor faktura godkjennes som grunnlag betales det kun på materialkostnader ekskl. MVA og uten frakt – ytelser gis IKKE på arbeidskostnader. Hva som er materialkostnader skal komme klart frem av fakturaen. Prisingen vil bli vurdert mot markedspris og stikkprøvekontroll kan forekomme.

Styret forbeholder seg retten til ikke å yte bruksrettsytelser til svært dårlige bygninger. Det må søkes på alle nybygg og påbygg. Dette gjøres i forkant av prosjektets oppstart. Omgjøring/omdisponering av driftsbygning til andre formål enn jordbruksdrift skal det søkes om.

Ved større enkeltprosjekter/større reparasjoner der ytelsen vil overstige kr 50.000,- pr. år, skal det søkes almenningstyret før prosjektet settes i gang.

UT BETALING AV YTELSE

For utbetaling av bruksrettsytelser skal den bruksberettigede levere søknad elektronisk via vår web-løsning på www.bruksrettsportalen.no.

Ytelser skal kun utbetales til ferdigstilte prosjekter, eventuelt som forskudd/delbetaling på større prosjekter, det vil si over 100.000.

Hver gang man logger seg inn på Bruksrettsportalen må man bekrefte at innlagte bygninger og registrerte jordbruksmessige arealer stemmer.

Bygninger i Portalen:

- **Grønn bygning:** Beskriver en bygning hvor eier mener at bygningen skal ha fulle ytelser.
- **Gul bygning:** Fargen kan ha flere betydninger
 - Bolighus oppført med areal utover 137m² hvor styret har begrenset ytelsene til dette arealet. Eier beregner en brøk med bakgrunn i vedtaket som er gjort – huset får en prosent som angir størrelsen på fremtidige ytelser.
 - Kun deler av driftsbygningen kvalifiserer for ytelser. Bygningen får en prosent som angir størrelsen på fremtidige ytelser.
 - Eiendommen er bortleidt, men bygningen brukes til jordbruksmessig behov (krever søknad til styret i hvert enkelt tilfelle).
- **Rød bygning** Betyr ingen ytelser
 - Det er ikke jordbruksmessig behov for bygningen.
 - Det gir ikke ytelser til vedlikehold/nybygg av uthus/garasje til kårbolig.

Bygninger kan endre farge/status dersom det er bruksendring på bygningene.

Beregning av bygningsstørrelser på BOLIG skal skje etter regelverket som Husbanken benytter. Forenklet sier dette:

- 1. etasje faktor lik 1
- 2. etasje faktor lik 0,6
- Loft faktor lik 0,3
- Kjeller faktor lik 0,2

Beregningen ovenfor gjøres på areal innenfor yttervegger ved at grunnflata utvendig måles, deretter gjøres et fratrekk for **15 cm veggykkelse**.

For DRIFTSBYGNINGER er det kun utvendig bruttoareal som skal legges inn.

Jordveien:

- **Produksjon:** Brukes jordveien til gress, korn, frukt, grønnsaker eller dyr.
- **Fulldyrket jord:** Jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde, og som kan brukes til åkervekster eller eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying. Det er ikke noe krav om at jorda skal pløyes hvert år. Faktor 1,0.
- **Overflatedyrket jord:** Jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig. Faktor 0,70.
- **Innmarksbeite:** Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålende urter. Faktor 0,35.
- **Skog:** Har ingen betydning for den jordbruksmessige vurderingen.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens egget areal som er grunnlaget. Allmenningen forholder seg til NIBIO (som også kommunen bruker)s offisielle arealtall fra **Gardskart.no**.

Papirsøknader godtas ut 2018– se under om gebyr.

Den bruksberettigede fyller ut et skjema for hvert tiltak som tidligere. Grunnet nye satser må man nå oppgi areal eller volum for tiltaket. Bilder sendes med søknaden som dokumentasjon for anmodning om utbetalingen. Der ytelsen overstiger 50 000,- / nybygg / bruksendring må beskrivelse av tiltaket leveres sammen med søknad til styret. Ytelser basert på fakturabeløp blir som tidligere (skannet faktura/kvittering).

Der det er et ønske fra den bruksberettigede om hjelp fra Almenningen til innlegging av søknad om utbetaling av bruksrett i Bruksrettsportalen, tar almenningen et gebyr for den hjelpen som gis. Gebyret trekkes fra ytelsen som utbetales. Gebyret settes ut fra behandlingstiden, men har en minstesats på kr 300,- og økes med kr 300,- pr. medgåtte halvtimer.

Faktura eller prosjekter eldre enn inneværende år + 2 år gamle gir ikke grunnlag for ytelser.

For de prosjektene som har fått vedtak må man også fylle ut skjema for utbetaling elektronisk i Portalen når prosjektet er ferdigstilt. Her er det viktig at vedtaksnummer blir påført skjemaet.

Det er regler og satser på utbetalingstidspunktet som danner grunnlag for utbetalingen av ytelser.

Informasjon om utbetalingsprosessen, skjema og tilgang til web-løsning finner man på www.rasa.no

SATSER FOR BRUKSRETTSYTELSER

NYBYGG DRIFTSBYGNING

Søknad vedlagt målsatte tegninger sendes almenningsskontoret via www.bruksrettsportalen.no før prosjektet settes i gang. Ytelser gis etter følgende satser:

Terskelverdi opp til m ²	Isolert kr/m ²	Vanlig uisolert kr/m ²	Uten vegger – med støpt gulv	Med vegger – uten støpt gulv	Uten vegger – uten støpt gulv	Som halvtak ut fra eksisterende bygning med støpt gulv	Som halvtak ut fra eksisterende bygning uten støpt gulv
500	700	350	260	260	175	175	90
750	600	300	225	225	150	150	75
1000	5000	250	190	190	125	125	65
1250	400	200	150	150	100	100	50
1500	150	75	55	55	40	40	20
2500	50	25	10	10	5	5	5

NB: Overstående tabell vil også bli lagt til grunn der Styret mener det bygges ut i flere omganger for å utnytte de høyeste satsene.

Satser øker med 5 % per meter utover 4 meters gesimshøyde (utløses etter passert 0,5 meter).

VEDLIKEHOLD DRIFTSBYGNINGER

Bruksrettsytelser gis i hovedsak i form av en m² sats*:

Driftsbygning isolert primærnæring, kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl utlekting og isolasjon	Full restaurering
Vegg	110	210	380
Gulv i trevirke	110	0	160
Utvendig tak	70	130	480

Driftsbygning uisolert primærnæring, kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl utlekting	Full restaurering
Vegg	110	130	230
Gulv i trevirke	110	0	160
Utvendig tak	70	130	430

Dokumentasjon: Det kreves bilder som dokumentasjon før utbetaling kan finne sted. Legges ved søknad om utbetaling.

* Så fremt dør, vinduer og porter skiftes i tillegg til panelet i en vegg, gis det ytelsers lik arealet for den komplette veggen (lengde x bredde). Der det kun skiftes panelet er det det faktiske arealet som er grunnlaget for ytelsene.

Regelverk for bruksrett i Stange Almending

I forbindelse med omlegging til m² og m³ satser åpner vi for at elementer i treverk til driftsbygninger som det ikke er hensiktsmessig å beregne m²/m³ satser av kan det søkes almenningstyret om bruksrettsytelser. Dette kan for eksempel være kalvebinge, fanghekker eller trapper i driftsbygninger. Almenningstyret vil fatte et vedtak om ytelse i den enkelte sak.

Dokumentasjon: Det kreves kopi av faktura som dokumentasjon før utbetaling kan finne sted. Legges ved søknad om utbetaling.

For bruksendring på driftsbygning (isolering m.m.) kreves det søknads til styret i forkant. Ytelse vil kun bli innvilget der det er et jordbruksmessig behov for å isolere driftsbygningen.

Til vedlikehold av driftsbygninger gis det i tillegg bruksrettsytelser til følgende:

Produkt	Prosent av fakturabeløp ekskl mva	Kr. pr m ²	Kr. pr m ³	Kr. pr dm ³ (liter)
Limtre	40			
Stålbjelker	25			
Betong			350	

NYBYGG BOLIGER OG GARASJE

Søknad vedlagt målsatte tegninger sendes almenningkontoret via www.bruksrettsportalen før prosjektet settes i gang. Det gis bruksrettsytelse på oppføring av ny bolig/kårbolig/arbeiderbolig opp til 137 m². Satsen er på kr. 350,- pr m².

	Isolert	Uisolert	Maks sats
Bolighus	350	0	47950
Kårbolig	350	0	47950
Arbeiderbolig	350	0	47950
Garasje/uthus	0	250	17.500

Bygges det utover 137 m² er det et krav at bygningen merkes med en brøk i Bruksrettsportalen. Eksempel: Man bygger 200 m². Brøken lik $137/200 = 69\%$ danner grunnlag for fremtidig ytelse på vedlikehold.

På bruk der det ikke drives jordbruksdrift i egen regi kan ytelsene til nybygg garasje/uthus begrenses til 70 m². Dette anses tilstrekkelig til garasje, bod og skåle.

VEDLIKEHOLD BOLIGER OG GARASJER

Bruksrettsytelser gis kun i form av en m² sats*:

Bolig, sats kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl utlekting	Full restaurering
Yttervegg	130	210	280
Utvendig tak	70	130	390
Garasje, vegg	80	0	0
Garasje, tak	50	0	0

* Så fremt dør, vinduer og porter skiftes i tillegg til panelet i en vegg, gis det ytelser lik arealet for den komplette veggen (lengde x bredde). Der det kun skiftes panelet er det det faktiske arealet som er grunnlaget for ytelsene.

Det gis ikke ytelser til innvendig vedlikehold av boliger og garasjer.

ANDRE PRODUKTER

Produkt	Prosent av fakturabeløp eks. mva	Kr. pr m ²	Kr. pr m ³	Kr. pr dm ³ (liter)
Grøfterør	75			
Kummer	40			
Trykkrør for vanning (ned gravde) maksimal diameter lik 160 mm	40			
Flis til grøfting	50			
Korntørker utesilo/binge			250	
Kjørbart tørkegulv		200		
Korntørke innvendig siloseksjon			250	
Kraftforsiloer i metall eller glassfiber			250	
Nye Potet/grønnsakskasser Kassebehov definert under bakerst i regelverket. *				0,2
Gjødselkum **			60	
Gjerde, kun stolper	60			
Støpt markplate (betong) inntil 500 m ²			350	
Støpt markplate (betong) inntil 1000 m ²			175	

Som dokumentasjon skal kopi av faktura følge med anmodning om utbetaling av ytelser.

** 15 års avskrivning

* 20 års avskrivning

RETNINGSLINJER FOR BRUKSRETT I STANGE ALMENNING

Det jordbruksmessige grunnlaget på hvert enkelt bruk ligger til grunn for krav om bruksrettsytelser og defineres som bruksrettsytelser etter almenningsloven.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens eget areal som er grunnlaget. Forhold som leiejord og spredeareal skal det ikke tas hensyn til.

Det vil si at hus det søkes bruksrettsytelser på, må stå i forhold til gårdens jordbruksareal og drift.

Det er eiers eget valg hvordan eiendommen drives. Det viktige for allmenningens vurdering er at jorda på eiendommen holdes i hevd, dvs minimum at det høstes en gang i året og avlingen brukes.

På bruk der jorda ikke drives i egen regi, begrenses bruksrettsytelsene. Når jorda er utleid gis det ytelse til følgende: Utvendig bolig, garasje maks 70m², jordveien, ved og gjerde. Etter søknad kan det gis ytelse til driftsbygninger som brukes aktivt i jordbruksdrifta.

Søknader mottatt der administrasjonen er i tvil om driftsform, oversendes Bruksrettsutvalget for endelig vurdering (gjelder også for saker under kr.50.000)

Andre viktige prioriteringer

Det er en klart uttrykt målsetting for begge allmenningene at det er det aktive jordbruket som skal støttes. Med aktivt jordbruk menes de som i egen regi selger og/eller bruker egen avling i sin aktive jordbruksdrift.

Aktiv beitebruk defineres som at beitet skal jordbearbeides med visse mellomrom og gjødsles/kultiveres årlig. Videre at beitet benyttes som del av en aktiv jordbruksproduksjon på bruket og ikke kun til oppbevaring av dyr.

For husdyrhold kan det jordbruksmessige grunnlaget kun brukes én gang. Startes det opp en ny dyreproduksjon, eller eksisterende produksjon utvides, vil eksisterende produksjon komme til fratrukk.

For planteproduksjon, kan det for å ivareta vekstskifte, bygges fullt ut både til korn og en annen planteproduksjon som f.eks grønnsaker eller potet.

Det gis, med diverse forbehold, bruksrettsytelser til vedlikehold av eksisterende bygninger på bruket.

En forutsetning er at det er gitt ytelse eller tilskudd fra allmenningen til oppføring av bygget.

Det gis kun ytelse til bygninger som er relevante for dagens jordbruksdrift.

På denne bakgrunn har styret kommet fram til følgende retningslinjer:

VEDLIKEHOLD BOLIG

Utvendig vedlikehold på eksisterende boliger tillates utført med almenningsytelser uansett størrelse.

NYBYGG BOLIG

Det gis bruksrettsytelser til nybygg inntil en størrelse på totalt 137 m². Beregning av boligens areal skal utføres i henhold til Husbankens regelverk (se side 2). Ytelsen pr m² inkluderer drenering rundt hus og samlekkummer til både takdrenering og grunndrenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.

Ytelsen pr m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg og plattinger.

KÅRBOLIG OG ARBEIDERBOLIGER

For at det skal eksistere et jordbruksmessig behov for kårbolig kreves det et visst minimum av jordbruksdrift i egen regi som kan sammenfattes i følgende punkter:

- Bruket må ha en jordbruksvirksomhet i egen regi som tilfredsstillere kravene for å få utbetalt produksjonstilskudd i jordbruket.
- Bruket må ha et produksjonsomfang på min. 0,4 årsverk, eller må ha et fulldyrket areal på min. 80 daa.

Vedlikehold på eksisterende kårbolig tillates utført med almenningstelsel på de eiendommer der det er jordbruksmessig behov for kårbolig. Maksimal størrelse på kårbolig er 137 m². Beregning av boligens areal skal utføres i henhold til "BRA". Det er det faktiske jordbruksmessige behovet som ligger til grunn når det gjelder behov for arbeiderboliger. Ellers samme regler som for kårbolig. En forutsetning for ytelsel er at kårboligen/arbeiderboligen ligger på samme eiendom(gnr/bnr).

DRIFTSBYGNINGER

- Vedlikehold på eksisterende driftsbygninger tillates utført med almenningstelsel uansett størrelse. Styret kan begrense almenningstelsene til vedlikehold på eiendommer med flere driftsbygninger enn det jordbruksmessige behov gir grunnlag for.
- Ved drift over 80 mål eller 0,4 årsverk har en rett til isolert gårdsverksted opptil 70 m².
- Oppgradering av uisolert bygg til isolert gjelder kun ved reelle behov, f.eks lagerbygg til grønnsaker og poteter, husdyr etc.
- På bruk der det ikke drives jordbruksdrift i egen regi kan ytelsene til nybygg begrenses til 70 m². Dette anses tilstrekkelig til garasje, bod og skåle.
- På bruk med dårlige driftsbygninger kan styret bestemme at det maksimalt gis ytelsel lik ytelsene for en ny driftsbygning på 70 m². Dette der det anses tilstrekkelig for å dekke det jordbruksmessige behovet.
- Styret kan også avslå å gi ytelsel til bygg i svært dårlig forfatning som ikke dekker noe jordbruksmessig behov.
- Det gis ikke ytelsel til bygging av og vedlikehold på uthus til kårboliger og arbeiderboliger.
- Ved nybygg av driftsbygninger for husdyr med jordbruksdrift i egen regi, er eget jordbruksareal dimensjonerende for størrelsen på bruksretten, jfr. tabell vedlagt dette skrevet.
- Ytelsen pr m² inkluderer drenering rundt driftsbygningen og samlekkummer for både takdrenering og grunn drenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.
- Ytelsen pr m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg.
- Ytelsen pr m² inkluderer også nødvendige plattinger ved inngangsparti, fundament under kraftforsiloer og lignende.
- Eventuell driftsbygning bygd som fellestiltak mellom flere bruksberettigede, eller basert på leid jord, kan bli vurdert særskilt etter søknad til styret.
- Bygning må ligge på eiendommen for å ha bruksrett

Ved vurderingen av behov og dermed bruksrettsytelsel til bygging av driftsbygning for husdyr, vil vedlagte beregningsmodell som er vist til slutt i dette skrevet bli lagt til grunn.

GJENOPPBYGGING ETTER BRANN OG NATURKATASTROFER

Der hvor bolighus/driftshus eller jordvegen er skadet i brann eller av naturkatastrofer, gis det normalt ikke bruksrettsytelsel til gjenoppbygging da dette skal dekkes av forsikring eller dekkes av naturskadeordning. Unntak kan være der det bygges større enn det som brant ned. I slike tilfeller bør en, innenfor de retningslinjer vi har, kunne gi ytelse til antall m² nybygg minus antall m² skadet hus. For jordvegen gjelder det tilsvarende hvis skadene ikke dekkes gjennom naturskadefond eller en forsikringsordning som eier må forventes å ha.

ANNEN BEBYGGELSE

Det gis ikke bruksrettsytelsel til oppføring/vedlikehold av hus og anlegg utover det eiendommens jordbruksdrift tilsier. Dette gjelder også hytter og hus til utleie og annen næringsvirksomhet og seterhus som ikke er en del av aktiv drift. Bygges det større enn det jordbruksmessige behovet tilsier, kan styret forholdsmessig begrense ytelsene til nybygget og senere vedlikehold.

TERRASSER

Det gis ikke ytelsel til terrasser eller plattinger.

BRUKSBERETTIGET EIENDOM DER EIER/BRUKER IKKE ER BOSATT

- Det som er styrende for vurderingene av bruksrettsbehovet er om jorda blir drevet og hvilket jordbruksmessig behov dette skaper – uavhengig av hvem som driver og hvor eier/driver bor.
- Ut fra en slik vurdering, er det klart at alle behov som går direkte på jordvegen som grøfting, gjerding osv vil det bli gitt ytelse til.
- Det samme gjelder driftsbygninger som er nødvendig for drifta av eiendommen.
- Hvis eier/driver ikke bor på eiendommen, er det begrenset hvilket behov det er for boligformål.
- Om det skal gis ytelse til vedlikehold, avhenger av de planer eier har for framtiden, dvs planer for tilflytting. Slike planer vurderes etter søknad til styret.
- Det vil da bli lagt vekt på følgende:
 - At det i forbindelse med et eiendomsskifte i en tidsperiode ikke bebos av eier/bruker.
 - Om våningen brukes i drifta av eiendommen.
 - Hvilke planer eier har for eiendommen.
 - Hvor lenge eiendommen ikke har vært bebodd av eier/bruker.

Ytelsen utbetales først etter at eiendommen tilflyttes.

Det er eier selv som må holde seg oppdatert på ytelse som er «frosset» i påvente av tilflytting.

EIENDOM UTEN HUS

Jordbrukseieendom uten hus har i utgangspunktet ingen bruksrett. Jfr. Almenningslovens § 2-1.

Med dagens rasjonalisering i jordbruket blir kjøp av jordbruksareal (uten hus) i eget eller annet bygdelaag enn der en har almenningrett stadig mer vanlig. Derfor tolker almenningene § 2-1 som følger:

Almenningene forutsetter at kjøp av tilleggsjord i eget bygdelaag legges inn under hovedbølet.

Når det gjelder jord som kjøpes av brukere i andre bygdelaag – se punktet ovenfor om eiendom der eier/bruker ikke er bosatt.

RETNINGSLINJER FOR OPPSETTING AV GJERDE MOT ROMEDAL OG STANGE ALMENNINGER DER ALMENNINGENE HAR TATT PÅ SEG Å DEKKE HALV GJERDEKOSTNAD

Ordningen gjelder kun for gjerdestrekninger på bruksberettigede eiendommer som grenser mot almenningene.

Gjerdet skal følge grensa - unntak kun etter avtale med almenningene. Naturgitte forhold som gjør det umulig å sette opp stolper på normalt hvis, gir mulighet for unntak.

Erstatninger skal ikke overstige den totale lengden rundt eiendommen. Det betales således ikke erstatning for gjerder som deler vedkommendes eiendom på innsiden av eiendomsgrensa mot almenningene.

Gjerde skal minst være av en slik kvalitet:

- 1 meters høyde - Nasjonalgjerde
- Tråd på toppen hvor tråden er festet i gjerdet mellom stolpene. Alternativt kan nyttes et 4'' forskalingsbord eller tilsvarende som toppbord. Bordene skal spikres med solid spiker (skråspikring anbefales).
- Det skal benyttes minimum 45 stolper pr. 100 m gjerde.
- Sjenerende trær i gjerde traseen kan tas ned. Stående skog skal ikke nyttes som «gjerdestolper».

Almenningene vil benytte innrapportert lengde fra bruker/eier på gjerde, sammen med måling på kart som grunnlag for utbetaling av erstatning. Stikkprøvekontroll vil bli foretatt.

Erstatning vil bli gitt som en godtgjørelse pr. løpende meter gjerde etter at bruksrettsytelse er fratrukket.

Utregning av erstatning foregår slik:

Antall løpemeter gjerde x sats = Utbetaling

2

Gjeldende sats pr dato: kr 30,00

Eiendommer som grenser inn mot almenningene hvor almenningene har fraskrevet seg enhver form for gjerdeansvar, faller utenom denne erstatningsordningen.

TILSKUDD

Det ytes ikke tilskudd til driftsbygninger i Stange Almending. Imidlertid kan det påregnes ytelser til vedlikehold av bygninger som tidligere har fått tilskudd.

PRINSIPPER FOR TILBAKEBETALING AV YTELSE

- Krav om tilbakebetaling av ytelser kan gjøres gjeldende ved:
- Fradeling av hus det er gitt ytelser på.
- Fradeling/omdisponering av dyrka jord slik at gjenværende jordbruksareal blir så lite at bruket mister bruksretten.
- Brukets karakter endres til fritidseiendom.
- Driftsomlegging som medfører at rett til kårbolig/arbeiderbolig bortfaller.
- Der bruksrettsytelsene er gitt på feil grunnlag.
- Ved omdisponering av hus ut av drift kan styret kreve ytelsen tilbakebetalt

PRINSIPPER FOR BEREGNING AV BELØP SOM KREVES TILBAKEBETALT

- Ved nybygg av boliger/uthus kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 30 år etter at bygget er ferdig.
- Ved større vedlikehold kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 15 år, etter at tiltaket er ferdig.
- Ved beregning av tilbakebetalt beløp, justeres den gitte ytelse til nåverdi ved hjelp av konsumprisindeks, deler på 30/15 år og ganger med gjenværende tid til 30/15 års alder.
- Ved tilbakebetaling av bruksrettsytelser gitt på feil grunnlag, skal hele ytelsen betales tilbake. Ytelsen skal indeksreguleres med konsumprisindeks fram til tilbakebetalingstidspunktet.

BEREGNINGSMODELL FOR VURDERING AV HUSDYRHOLD SOM DET GIS BRUKSRETTSYTELSER TIL

Det er gardens jordbruksareal som danner jordbruksmessig behov for bebyggelse til husdyr. For de fleste husdyrslag er det nødvendig med kraftfor, som i stor grad baseres på innkjøp. Det er således naturlig og i samsvar med praksis, at gardens forgrunnlag økes med en rimelig andel innkjøpt kraftfor. Samme prinsipielle betraktning gjelder også for dyreslag som naturlig inntar en del av forbeholdet på utmarksbeite (i almenningen).

Det er lagt til grunn følgende forutsetninger:

Produksjonsevne på jordbruksareal:

Fulldyrka jord:	700 fe/daa
Overflatedyrka jord:	500 fe/daa
Udyrka beite:	250 fe/daa

I enkelte tilfeller der det drives svært ekstensivt eller der forholdene for jordbruk er svært dårlige kan det være aktuelt å redusere produksjonsevnen.

EKSEMPLER PÅ BEREGNINGER UT FRA GARDENS JORDBRUKSMESSIGE BEHOV

Sauehold

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 60 daa, overflatedyrka jord 10 daa, udyrka beite 10 daa:

Fulldyrka jord = 60 daa

Overflatedyrket $10 \cdot 0,7$ = 7 daaUdyrket beite, $10 \cdot 0,35$ = 4 daa**Til sammen = 71 daa**

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 142 vinterfora sauer. (2 sauer / daa).

Slaktegris

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 300 daa.

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 1590 slaktegriser (5,3 griser/daa).

Slaktekylling

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 200 daa.

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 14.940 kyllinger per innsett (74,7 kylling/daa).

Ammeku

Forutsetninger:

Fulldyrket 100 daa, overflatedyrket 20 daa, utmarksbeite 15 daa.

Fulldyrket 100 daa

Overfl. Dyrket $20 \cdot 0,7$ = 14 daaUtmarksbeite $15 \cdot 0,35$ = 5 daa

Til sammen 119 daa

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 29 kuer (0,24 kuer/daa).

Hvis det bygges vesentlig utover norm for areal pr. dyreenhet, forbeholder Styret seg rett til å vurdere plassbehovet.

Tabell for vurdering av husdyrhold som det gis bruksrettsytelser til

Avlingsgrunnlag: 700 fe/daa

Dyreslag	Arealkrav pr dyreenhet på eget bruk, mål	Antall dyr pr mål
Hest	4,2	0,24
Mjølkeku inkl. oppdrett	5,7	0,18
Ammeku alle raser	4,2	0,24
Ammeku uten oppdrett	2,1	0,47
Kjøttprod. okse 280kg	2,6	0,39
Vinterfora sau, inkl lam	0,5	2,00
Purker 23 smågris/år *	2,0	0,50
Kombinert produksjon *	6,0	0,17
Slaktegris, antall pr.år *	0,2	5,30
Eggproduksjon	0,032	32,0

Regelverk for bruksrett i Stange Almenning

Slaktekylling/dyre plasser (7x2,2)	0,0135	74,7
Oppdrett for rugeegg	0,032	32,0
Kalkun, slakt	0,038	26,7

Kilde: Handbok for driftsplanlegging 2010/11, NILF

* kilde Norsvin

Kasser	Produksjon i kilo	Kg i kasse lik 1 kbm	Kassebehov i kbdm. (liter) per daa
Potet	4500	600	7500
Løk	4000	500	8000
Løk m/gras	5000	500	10 000
Gulrot	7500	600	12 500
Kålrot	6000	600	10 000

Vallset, 02.01.18

www.rasa.no